

בית הכנסת החורבה בימי המנדט (ויקפדיה, נחלת הכלל)

החורבה שנבנתה (שרפת "החורבה")

תלאות אין קץ עברו על חבורתו של רבי יהודה החסיד בדרכם מאירופה לארץ ישראל. בסופן, הגיעו קרוב לאלף יהודים לירושלים, גאלו את "חצר האשכנזים" הנטושה, והחלו בבניית בית כנסת גדול במקום. פטירתו הפתאומית של מנהיג הקבוצה, עימותים פנימיים וקשיים מבית ומחוץ הביאו להתמוטטות החבורה. ביום ח' במרחשוון הת"פא (8.11.1720) שרפו נושים מוסלמים, שנאשו מגביית החובות שבני הקהילה חבו להם, את בית הכנסת וגירשו באלימות את כל היהודים יוצאי אירופה שבירושלים. בית הכנסת הפך ל"חֲרָבַת רבי יהודה החסיד" לתקופה ארוכה. רק מאה ושלושים שנה מאוחר יותר הצליחו תלמידיו של הגאון מווילנא, שעלו לארץ לגאול את המקום, במאמץ משותף עם יהודים מכל רחבי העולם, להקים מחדש בית כנסת מפואר, שהפך לאחד החשובים בבתי הכנסיות של ירושלים. בתש"ח נחרב בית הכנסת שנית. לאחר שחרור העיר נבנתה במקום קשת שנועדה להזכיר את שלוש הקומות של הבניין החרב. בראשית המאה הנוכחית שיקמה ממשלת ישראל את בית הכנסת, שחזר שוב להיות אחד מסמליה המרכזיים של ירושלים ולאחד האתרים המשמעותיים ביותר ברובע היהודי. והפעם - לתמיד.